

Dosarul nr. 3r-91/24
2-23165983-01-3r-04042024

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) O. Țurcan
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan

Î N C H E I E R E

19 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

soluționând chestiunea cu privire la punerea pe rol a recursului depus de Telipan Irina împotriva deciziei din 21 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Telipan Irina împotriva Consiliului pentru Egalitate și Discriminare, privind dezacordul cu răspunsul nr. 03/1444 din 26 octombrie 2023,

c o n s t a ț ă :

La 20 noiembrie 2023, reclamanta Telipan Irina s-a adresat cu acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului pentru Egalitate și Discriminare, privind dezacordul cu răspunsul nr. 03/1444 din 26 octombrie 2023.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a acordat reclamantei Telipan Irina un termen de 7 zile de la comunicarea acesteia pentru înlăturarea neajunsurilor statuate în încheiere.

La 18 decembrie 2023, Telipan Irina a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 30 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a stabilit recurentei Telipan Irina termen de 10 (zece) zile calendaristice din momentul notificării încheierii, pentru prezentarea cererii de recurs traduse în limba de stat. S-a explicat recurentei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile statuate în încheiere în termenul stabilit, în temeiul art.243 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, recursul va fi declarat inadmisibil.

Prin decizia din 21 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, recursul depus de Telipan Irina împotriva încheierii din 28 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a declarat inadmisibil.

La 22 aprilie 2024, prin intermediul poștei terestre, Telipan Irina a depus recurs împotriva deciziei din 21 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 27 mai 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a acordat recurentei Irina Telipan termen până la 10 iunie 2024, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș, nr. 18) a recursului

tradus în limba de stat și a dovezii achitării taxei de timbru în mărime de 200 (două sute) lei, pentru depunerea recursului împotriva deciziei din 21 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău. S-a explicat recurenteii Irina Telipan că, în cazul în care acesta va înlătura neajunsurile în termenul stabilit, cererea de recurs se va considera depusă la data inițială. S-a explicat recurenteii Irina Telipan că, în cazul în care acesta nu va înlătura neajunsurile în termenul stabilit, cererea de recurs va fi declarată inadmisibilă.

Conform art. 244 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art. 234 din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează expres actele care se anexează la cererea de apel și prin urmare la cererea de recurs.

În sensul dispozițiilor coroborate ale art. 244 alin. (2) și art. 234 alin. (1) din Codul administrativ, la cererea de recurs se anexează documentele prevăzute la art. 212 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ și anume dovada achitării taxei de stat și/sau a taxei de timbru, în cazurile prevăzute în Legea taxei de stat nr. 213/2023.

În conformitate cu art. 212 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ, la cererea de chemare în judecată se anexează dovada achitării taxei de stat și/sau a taxei de timbru, în cazurile prevăzute în Legea taxei de stat nr. 213/2023.

Conform prevederilor art. 235, coroborat cu art. 244 alin. (2) din Codul administrativ, dacă cererea de recurs nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 234 alin. (1), judecătorul stabilește recurentului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă recurentul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de recurs se consideră depusă la data inițială.

În acord cu art. 246 alin. (1) și alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil când cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

În accepțiunea art. 2 al Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024) taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac.

Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul.

Prin derogare de la alin.(1), nu se percepe taxă de timbru de la autoritățile și instituțiile publice în acțiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat.

Taxa de timbru constituie 200 de lei.

Conform art. 3 lit. a) al Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024) se impune taxă de stat pentru: a) cererile de chemare în judecată, cererile reconvenționale, cererile de intervenție principală, cererile de apel,

cererile de recurs și alte cereri prevăzute în anexa nr. 1, cererile de contestare a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc, precum și pentru cererile de eliberare de către instanța de judecată a copiilor (duplicatelor) de pe documente.

În conformitate cu art. 241 alin. (3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art. 233, din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ indică forma și conținutul cererii de apel, și anume, cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art. 211, alin. (1) lit. a)–d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel. Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit. Cererea de apel poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile apelantului.

Articolul 213 din Codul administrativ reglementează că în cazul când cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se consideră depusă la data inițială.

În conformitate cu dispozițiile art. 26 din Codul administrativ, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă, art. 16 din Codul de procedură penală și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.

Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba română. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

Nemijlocit la caz, prin încheierea din 27 mai 2024, Curtea Supremă de Justiție, a stabilit pentru Irina Telipan termen până la 10 iunie 2024 pentru prezentarea documentului care confirmă achitarea taxei de timbru pentru cererea de recurs, precum și traducerea acesteia în limba de stat, explicând recurenteii că, în cazul neînălăturării neajunsurilor constatate la depunerea cererii de recurs, în temeiul art. 246 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, recursul va fi declarat inadmisibil.

Încheierea din 27 mai 2024 a Curții Supreme de Justiție a fost notificată Irinei Telipan la 31 mai 2024, fapt confirmat prin avizul poștal de recepție anexat la dosar (f.d.39).

Însă, în termenul stabilit, Irina Telipan nu s-a conformat și nu a prezentat dovada achitării taxei de timbru pentru examinarea cererii de recurs, precum și traducerea acesteia în limba de stat.

Din considerentele expuse și având în vedere că la cererea de recurs depusă împotriva deciziei din 21 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu este anexat documentul care confirmă achitarea taxei de timbru, precum și este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului, nefiind însoțită de traducere, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată inadmisibilitatea acesteia.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Cererea de recurs depusă de Irina Telipan împotriva deciziei din 21 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Telipan Irina împotriva Consiliului pentru Egalitate și Discriminare, privind dezacordul cu răspunsul nr. 03/1444 din 26 octombrie 2023, se consideră inadmisibilă.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc